

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De felicissima deificatione animæ amorosæ. Cap. XXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

De felicissima deificatione animae amorosa. Cap. XXVIII.

Bernardus.
Osculum
mysticum
quod.

Felix anima purissimam & nobilissimum susurrum Deo ingerit, dicens: *Osculetur me osculo oris sui.* quodque post anhelosa desideria per nudam & simplicem mentis oriositatem amoroso immergito in dilectum se proclinans, tandem consequitur, ubi felici complexu se inuicem osculantur, quoniam immediate Deo per amoris unionem coniungitur, & quodammodo deificatur: Dicit enim Bernardus super eodem verbo: Ego arbitror neminem facile scire, quid sit osculum, nisi qui accipit. Est quippe manna absconditum, & solus qui edit, adhuc esuriet, & solus qui bibit, adhuc sitiet. Non est cuiuslibet hominis, sed si quis semel ab ore Christi susceperit, habet proprium experimentum, quod profecto sollicitat & cogit amplius ad perendum. Hoc osculum sola & raro perfectio experitur. Oportet enim huiusmodi amare castè, ut ipsum sponsum solum, & non alium amet petat, vel quærat: amare sanctè, quia non in concupiscentia carnis, sed in puritate spiritus: amare ardentè, ut ita amore sponsi inebrietur, quod maiestatem non cogitet. Hoc osculum nihil aliud esse credimus, nisi Spiritum sanctum, ad consolationem animæ sanctè missum. Sicut enim osculantium spiramen se permiscet, ut vnus anhelitus iudicetur, sic Spiritus sanctus nostro spiritui dulciter immixtus, fit vnus spiritus cum eo: quæ scilicet vnio deificationem animæ feliciter accelerat. Quæ nimirum deificatio super omnem rationem & intellectum experientia felicissima sentitur impleta, ubi nec ratio valet attingere, licet illuminata ratio ea, quæ sentit amor, semper intelligere conatur. In aliquibus etiam ratio veritatem intuenit, in quibusdam verò falsitatis errorem incurrit, quia ratio præsertim in his, quæ super eminent, facile deuiare potest. Qui autem ad hoc à Deo plenius illuminantur, sine falsitatis errore veritatem adipiscuntur.

Essentiale
esse anime
quod.

Ad sciendum igitur quomodo felix anima deificari potest, Primum notandum est, quod anima nostra duplex esse habet, scilicet esse essentialiale, & esse actuale. Porro secundum esse suum essentialiale, est quadam simplicissima spiritualis substantia, nihil in ea plus comprehendendo, quam scilicet essentialitatem in æternum immutabiliter retinebit. Licet enim omnipotentia diuina protinus ipsam animam, si vellet, in nihilum redigeret, vel in aliam creaturam commutaret, veluti substantiam panis & vini in corpus suum, & sanguinem solo

verbo

verbo supereffluentiſſima largitate convertit, minimè tamè eius ſubſtantiã in ſuam propriã naturã immutare valeret. Hoc enim eſſet aliũ à ſe conſtituere Deũ, quod eſt impoſſibile. Secundũ autem eſſe ipſius animã, dicitur eſſe actuale, quod in operibus perfectiõis, vel etiã in operoſitate perfecta viriũ ſuarũ initium ſumit. Hoc autè eſſe eſt quedam adornatio & perfectio eſſentiã ipſius animã. Non enim anima noſtra à Deo facta eſt, vt velut truncus inſenſibilis otioſa quedã ſubſtãtia ſine omni operatiõẽ permaneat, ſed vt opera viuida perficiat. Et in hoc eſſe actuale magis propriè vera nobilitas animã conſiſtit, quã in eſſe ſuo eſſentiãli: quia propriè ſecundũ eſſe ſuum actuale, facta eſt ad imaginem & ſimilitudinẽ Sanctiſſimã Trinitatis: & ſecundũ illud eſſe ſaltari poteſt vel dari. Vnde dicit Apoſtolus: *Si linguĩs hominum loquar, & Angelorum, charitatem autem nõ habeam, factus ſum velut es ſonans, aut cymbalum tinniens. Et ſi habuero prophetiã, & nouerim myſteria omnia, & omnem ſcientiam, & ſi habuero omnem fidem, ita vt montes tranſferam: charitatem autem non habuero, nihil ſum.* Et Iohãnes: *Qui non amat, manet in morte.* Quali diceret: Anima, quã non eſt ſecundũ eſſe ſuum actuale, nihil eſt, & veluti mortua, quã corpori nudũ eſſe tantummodò tribuit, ſine omni motũ bonorum operum. Et idèd meritò ſecundũ eſſe ſuum actuale, cuncti beati ſpiritus velut à digniori nomina ſua ſortiri ſunt, vnũquiſque ſecundũ propriam actualitatem. Cuius etiã cauſa potiſſima liquidò claret ex eò, quòd eſſe noſtrum eſſentiãle tantũ, ſine actuale eſſe, nec cognofcitur, nec diligit, in quibus tota noſtra beatitudo conſiſtit: hoc enim eſt exercitiũ omnium ſpirituũ beatorum.

i. Cor. 13.

I. Iohan. 32.

Præterea diligentius intueudum eſt, quòd ſicut in anima quedam conſiſtit eſſentiãlis viuacitas, ſecundũ eſſe eſſentiãle naturã, ſic etiã in anima quedã eſſentiãlis ſanctas reperitur ſecundũ eſſentiãle eſſe gratiã, & quedã eſſentiãlis beatitudo, ſecundũ eſſe eſſentiãle gloria. Nũc autem ſicut riuius originem ſuam & naturam ab ipſo fonte recipit, nec altius aſcendere præualet, quã primariã fontis illius ſcaturigo conſiſtit: ſic etiã actuale eſſe ipſius animã naturam ſuam & originem trahit ex ipſo eſſentiãli eſſe, tam in natura, quã in gratiã & gloria. Nec altius ipſum eſſe actuale conſcendere poteſt in his tribus ſtatibus & differentijs, quã ipſum eſſe eſſentiãle prius eleuatum fuerit in natura, gratiã, & gloria. Nam eſſe actuale ipſius animã in nuda natura ſublimiora opera perficere non po-

Beatitudo
eſſentiãlis
animã quã.

test, quàm ipsi naturæ conueniant; nec etiam in gratia & gloria, quàm tali gratiæ vel gloriæ congruat. Hinc ergo, sicut esse actuale animæ in natura quædam essentialè viuacitatem præuiam habet in ipso esse essentiali animæ unde sumplit originem, sic etiam ipsa sanctitas actualis, qua scilicet esse actuale ipsius animæ formatur, & eleuatur, ad statum quendam supernaturalem, quendam essentialè sanctitatem præuiam habet, qua scilicet esse essentialè animæ formatur, & eleuatur, ad quoddam supernaturale esse essentialè per habitum diuinæ gratiæ. Et ideo Doctores communiter sentiunt, quòd ipsa essentia animæ influxum gratiæ recipit, diuidens singulis viribus eius, prout citique opus est. In se nihilominus formans habitum virtutum ad perficiendum opera virtuosa, secundum exigentiam & naturam ipsius gratiæ. Sic etiã in gloria actualis beatitudo ipsius animæ, qua scilicet esse actuale ipsius animæ formatur & eleuatur ad quendam beatificum gloriosum statum, præuiam habet quendam essentialè gloriosam beatitudinem, qua scilicet ipsum esse essentialè animæ formatur, & eleuatur ad quoddam esse essentialè beatificum & gloriosum per habitum & lumen ipsius gloriæ, ipsi essentia animæ primitus infusum. Ex qua protinus defluit in omnes vires animæ & corporis ad opera gloriosa perficienda, eas habitans secundum vniuscuiusque modum, naturam, & capacitatem. Sic vires animæ nostræ, præsertim superiores, scilicet virtus intellectiua & amatiua, formantur & ornantur habitibus gloriosis, ad perficiendum, continuandumq; tria opera gloriosa, quæ dicuntur tres dotes animæ, in quibus nostra summa beatitudo consistit. Nã virtus intellectiua glorioso quodam lumine formatur & habitatur, ad intuitum quendam gloriosum, quo Deum in sua nuda gloriosa essentia videre valeat. Virtus autè amatiua quodam amore glorioso formatur & habitatur ad opera duo gloriosa perficienda. Quorum primum est quidam amor excessiuus, in illud amorosum, beatificum, & gloriosum obiectum superexcellentiissimæ Trinitatis: quod obiectum virtus intellectiua perpetuò sine intermissione luce clarius ostendit. Secundum est, quædam beatifica gloriosa fruitio eiusdem amorosi obiecti, quæ feliciter confouetur in quadam æterna beatifica vnione ipsius Dei & animæ, dilecti & dilectæ, sponsi & sponsæ, secundum meritum & capacitatem vniuscuiusque animæ beatificandæ.

Veruntamen ad admirabilem ipsius animæ deificationem euidentius ostendendam, nunc incepta prosequamur, quomodo scilicet anima

Animæ glori-
osæ dotes
tres quæ.

Intuitio.

Amor.

Fruitio.

Deificatio
animæ.

anima dicatur deificata secundum illud Prophete: *Ego dixi: Dives estis, & filij excelsi omnes.* Sciendum ergo, quod illud esse actuale ipsius animae, quod originatur in viribus eius, in seipso imperfectum est, utpote nondum formatum, sicut vires in animae substantia plantatae consistunt, quoniam à seipsis nullam operationem habere nesciunt, eo quod in seipsis materiales sunt, sed formales cum suis obiectis. Quaedam autem earum cum medio, sicut vires imaginibus & similitudinibus videntes, utpote visus, phantasia, memoria, ratio, intellectus: quaedam vero sine medio, sicut auditus, odoratus, gustus, tactus, & interior affectio, tam superior, quam inferior, quae vires cum suis obiectis sine medio formantur: quoniam auris immediate percipit in se sonum auditum, sic virtus olfactiva suscipit odorem, similiter gustus & tactus. Sed virtus affectiva, quia semper interior remanet, & obiectum suum (ut in pluribus) exterius permanet, ideo cum suo obiecto sine medio formari non potest, cum creaturae, quae foris obstant, ad eam intrare nequeant: nec ipsa ad illas exire. Et ideo quando obiectum illius eidem praesens non est, mox seipsam transfert in obiectum, sicut in sua memoria vel phantasia formatum fuerit, sicq; cum obiecto suo formatur per medium imaginis illius. Si autem obiectum suum exterius praesens fuerit, protinus imaginem illam internam deserit, & se cum ceteris viribus transfert in obiectum suum principaliter vel praesentialiter assistens, sine medio suae formae seipsam uniens ei quantum potest. Quae nimirum formatio virtutis affectivae inter haec duo, scilicet affectum & obiectum tantam causat unionem, quod sicut anima & corpus in homine velut materia & forma simul unita, unum hominem constituent: sic etiam affectiva virtus & obiectum unum fiunt, quasi materia & forma, secundum capacitatem & naturam ipsius materiae, id est, virtutis affectivae. Quoniam unaquaeque virtus formatur secundum propriam capacitatem & actualitatem, ad quam creata disponitur. Et hanc actualitatem mediante forma deducit ad actum, quia sine cuiusmodi formatione nulla virtus operari potest. Porro si virtus aliqua, semper obiecto aliquo formata persisteret iuxta formam suam vel obiectum, congrue satis sese nominare posset & dicere, secundum formalitatem suam hoc vel illud, eo quod à digniori debet fieri denominatio. Cuius ratio est, quia tunc impratermissa necessitaretur agere secundum exigentiam suae formae, nec quicquam aliud operari valeret. Ut verbi gratia, si corporalis oculus aliqua fuerit ima-

* Alias illicque

Virtus affectiva animae quomodo formatur.

Anima q̄-
nā sibi ap-
propriare
possit.

gine cuiuspiā creaturæ insignitus iugiter & formatus, ita quod imago illa speculum ipsius oculi secundum sui totalitatem occuparet, oculus non absurdè diceret: Secundum meam formalitatem sum illa creatura, cuius formam indui: in qua quamdiu perseveraui, nullam aliam creaturam videre poterō. Denique quicquid sibi qualibet virtus specialiter appropriat, conuenienter anima secundum esse suum actuale appropriare potest. Ex his utrunque admirabilem illam deificationem & immediatissimam unionem ostendere poterimus, quam anima felicissima cum Deo possidet per amorem, qui causat illud dulcissimum oris osculum, de quo nunc loquimur. Nunc ergo diligentius intendite. Licet cum essentia sua Deus intimior sit & presentior anima nostrā, q̄ ipsa sit sibi, sicut subsistentia quaedam est omnium creaturarum: hæc tamen diuina presentia secundum esse duntaxat essentialiale ipsius animæ esse dinoscitur, nec sanctum faciens, nec beatum esse eius actuale: quia non est obiectiua presentia, quæ sola esse actuale animæ formare solet. Cùm igitur intellectiua virtus animæ Deū agnoscit in formis & similitudinibus, amatiua virtus se protinus transfert in Deum, sicut illum in imaginatiua virtute reperit imaginatū, statimq; cum eadem imagine virtus amatiua formatur, in ea Deum diligens & amplectens secundum exigentiam illius imaginis, siue fuerit imago maiestatis, bonitatis, pietatis, charitatis, siue sapientiæ, aut diuinæ essentia: nihilominus tamen simplicem & rectam eius intentionem per omnes imagines & similitudines, nudè sine medio transfert in Deum. Cùm autem per virtutem amatiuam anima super omnem imaginem & similitudinem in illam caliginosam nihilitatem sitæ cogitationis ascenderit (ut dictum est) ibi Deus eidem obiectiue sine medio presentest, secundum totalitatem diuinitatis suæ.

* Aliās intellectiua.

Anima ut
fiat vn⁹ spi-
ritus cum
Deo suo.

Ceterum, quia vnaquæque virtus simplicem animæ substantiam penitus complectitur, velut suam propriam subsistentiam, anima verò totum esse suum actuale in viribus suis, quibus operatur, habet, & possidet, ideo anima per vires suas, non secundum esse sine essentia animæ consideratas, sine qua subsistere non possunt, DEO per amorem immediatè coniungitur & vnitur, secundum esse suum actuale, quod in amatiua virtute possidet, & cum eo plenariè formatur, secundum diuinitatis totalitatem, sicut materia cum sua forma, iuxta capacitatem & naturam virtutis eius amatiuæ, sicut Deus & anima spiritus vnus efficiuntur, secundum esse actuale virtutis amatiuæ, sicut corpus &

corpus & anima vnum hominem constituunt. Hoc autem vnum esse Dei & anime spiritus vnus proprie vocatur: quia Deus spiritus vnus est, & anima spiritus vnus est, qui duo mirabilibus formulis simul vniuntur. Nam hæc vnio fit per operationem amoris, cuius operari est, in dilectum spirare.

Præterea notandum, quod iste vnus spiritus secundum formam suam Deus est, secundum materiam autem est ipsa anima. Cum igitur forma, secundum quod forma, semper nobilior est in esse illo, in quo est forma, quam ipsa materia: materia verò in esse illo, in quo est materia, suam perfectionem recipit à sua forma, ac opera vniuersa secundum exigentiam formam perficiuntur: ideo congruè satis vnum illud, quod ex duobus adunatum est, secundum eius formalitatem nominatumus, cum à digniori debet fieri denominatio, sicut (verbi gratia) ferrum candens & ignitum ignem vocamus. Vnde etiã à simili spiritus iste Deus denominari potest, quia secundum formam suam Deus est, ideo talis anima dicere potest: Ego sum Deus, nõ secundum esse essentielle meam substantiam, quæ scilicet immutabilis permanet, sed secundum formalitatem esse actualis, quã in amatiua virtute possideo. Eia quanta dignitas amorose anime, de qua subtiliter Apostolus loquitur, dicens: *Qui adheret Deo, vnus spiritus est.* Nam adhesio discernit duplicitatem substantiæ in Deo & anima, quia proprie sibi ipsi nullus adherere dicitur, & vnitas illa spiritus fit per superinformationem anime in ipsa virtute amatiua, vt dictum est. Deniq; licet anima in statu viæ cum Deo sine medio formatur, solummodo secundum amatiuam virtutem, in statu tamen gloriæ formabitur, etiam sine medio secundum virtutem eius intellectuam cum illius essentiæ diuinæ gloriosissima forma, sicut etiam in hac valle miseriæ largitate diuina nonnullis vmbriticè conceditur experiri, in lumine Deiformi Deum cernentibus: & tunc ipsa secundum esse suum actuale ipsius intellectiue naturæ perpetuè deificabitur. Nam per vires superiores sic deificatas formabuntur, & glorificabuntur à Deo, immediatè tamen, vires omnes sensuales, tam exteriores, quam interiores, totaque congeries nostri corporis. Et sic iuxta sententiam Apostolicam, erit Deus *omnia in omnibus nobis.*

De septem signis veræ electionis. Cap. XXVII.

In superioribus progressum viatoris celeri cursu perstringentes, tam in vita morali, & actiua: quàm in vita spirituali, & contemplatiua, meritò verba thematis frequentauimus, cum tota salus viatoris

Kkkkk
sit in